

Dosarul nr. 2ra-1548/22

2-19015342-01-2ra-26102022

Instanța de fond: Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni – L. Țurcan

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu

ÎNCHEIERE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Nadejda Rîmiș, reprezentată de avocatul Daniela Moraru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Nadejda Rîmiș către Întreprinderea Mixtă „Opti Agro” Societate cu Răspundere Limitată, Holscher Werner Bernhard, Sergiu Rîmiș, intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „Rural Plus” și Societatea cu Răspundere Limitată „Vatrom Agro” privind încasarea venitului ratat,

împotriva deciziei din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți prin care s-a respins apelul declarat de către Nadejda Rîmiș, s-a menținut hotărârea din data de 17 martie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni,

constată:

La 11 martie 2019 Nadejda Rîmiș a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM „Opti-Agro” SRL, Holscher Werner Bernhard și lui Sergiu Rîmiș, prin care a solicitat încasarea în mod solidar a profitului ratat în sumă de 4 422 007,20 lei, precum și a tuturor cheltuielilor de judecată suportate.

În motivarea cererii de chemare în judecată Nadejda Rîmiș a indicat că în perioada anilor 2008-2015, fiind în căsătorie cu Sergiu Rîmiș au procurat terenuri cu destinație agricolă, suprafața totală a acestora fiind de 737,902 ha, care au fost grevate cu ipotecă în favoarea creditorului ipotecar Holscher Werner Bernhard. Reclamanta a menționat că începând cu anul 2009 terenurile menționate au fost folosite abuziv de către Sergiu Rîmiș, Holscher Werner Bernhard și de SRL „Opti-Agro” (asociat 99,99 % Holscher Werner Bernhard) pentru semănarea și recoltarea producției agricole, mărimea acestor suprafețe fiind în anul 2008 - 7,4712 ha, în anul 2009 - 257,3095 ha, în anul 2010 - 235,3974 ha, în anul 2011 - 107,6004 ha în anul 2012 - 47,1123 ha, în anul 2013 - 41,5280 ha în anul 2014 - 33,3279 ha și în anul 2015 - 7,3435 ha.

La 26 iunie 2015 prin hotărârea Judecătoriei Drochia, căsătoria între Nadejda Rîmiș și Sergiu Rîmiș a fost desfăcută.

Prin hotărârea din 19 iulie 2018 emisă de Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni,

menținută prin decizia din data de 26 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a dispus partajarea averii comune dobândite în timpul căsătoriei a lui Sergiu Rîmiș și Nadejda Rîmiș, atribuind în proprietate personală Nadejdei Rîmiș 1/2 cotă-parte din terenuri cu suprafața de 368,5006 ha din totalul de 737,0902 ha.

Nadejda Rîmiș a relatat că conform pct.12 al contractelor de gaj debitorul ipotecar este în drept să dobândească produsele obiectului ipotecii. Astfel, reclamanta pe tot parcursul anilor 2015-2018 nu a beneficiat de produsele proprietății sale, acest drept fiindu-i limitat și încălcat de către Sergiu Rîmiș, Holscher Werner Bernhard și de SRL „Opti-Agro”, care au folosit bunurile proprietate privată a acesteia. Folosirea terenurilor agricole cu o suprafață de 368,5006 ha de către Sergiu Rîmiș, Holscher Werner Bernhard și de SRL „Opti-Agro” au dus la îngrădirea dreptului de folosință a proprietății Nadejda Rîmiș, în sensul primirii produselor proprietății sale, ceea ce constituie o încălcare gravă a dreptului de proprietate pe care îl are Nadejda Rîmiș asupra 1/2 cotă-parte din terenurile agricole cu o suprafață totală de 737,0902 ha.

Nadejda Rîmiș a susținut că recolta are calitatea de produs al proprietății, care ar fi generat profit din prelucrarea suprafeței de 368,5006 ha-terenuri agricole și recoltarea produsului finit ca rezultat al cultivării plantațiilor agricole sezoniere, ceea ce ar constitui în mediu un profit de circa 4 000 lei per 01 ha pentru 1 an agricol. Pentru 3 ani, acest profit ar fi constituit 12 000 lei pentru 01 ha, iar pentru 368,5006 ha, venitul ar fi constituit suma de 4 422 007,20 lei.

În baza contractelor de vânzare-cumpărare a terenurilor și a hotărârii din 19 iulie 2018 a Judecătoriei Edineț sediul Dondușeni se deduce cu certitudine că reclamantei pe parcursul a trei ani i-a fost încălcat dreptul de a obține produsul proprietății, care este profitul ratat din prelucrarea suprafeței de 368,5006 ha și recoltarea produsului finit ca rezultat a cultivării plantațiilor agricole sezoniere.

În opinia reclamantei suma de 4 422 007,20 lei este profit ratat ca urmare a imposibilității recoltării și comercializării producției agricole, care ar fi constituit fructe industriale, produse directe și periodice ale unui bun, obținute ca rezultat al intervenției reclamantei, cum ar fi recoltele de orice fel. Astfel, îi sunt încălcate dreptul la proprietate, prin ce s-a cauzat un prejudiciu caracterizat prin profitul ratat a încălcării dreptului și interesului recunoscut de lege.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă la 01 martie 2019 reclamanta a expediat în adresa părților o pretenție, prin care a solicitat achitarea în termen de cel mult 7 zile din momentul recepționării pretenției a sumei de 4 422 007,20 lei, însă pretenția a fost lăsată fără atenție.

Reclamanta a indicat că toate acțiunile de soluționare a litigiului pe cale amiabilă au eșuat, astfel unica posibilitate de valorificare a drepturilor prin rambursarea venitului ratat fiind înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată, având drept scop restabilirea eficientă a drepturilor lezate.

La 21 iunie 2019 Nadeja Rîmiș a depus o cerere cu privire la majorarea pretențiilor și a solicitat încasarea în mod solidar din contul lui Sergiu Rîmiș, Holscher Werner Bernhard și de SRL „Opti-Agro” a profitului ratat în sumă de 8 845 082,40 lei, precum și a tuturor cheltuielilor de judecată suportate. (f.d.34-37, vol. II)

În sensul majorării pretențiilor a invocat că folosirea terenurilor agricole cu o suprafață de 737,0902 ha, de către Sergiu Rîmiș, Holscher Werner Bernhard și de SRL „Opti-Agro”, îngrădește dreptul de folosință a proprietarului Nadejda Rîmiș în sensul primirii produselor proprietății sale și constituie o încălcare gravă a dreptului de proprietate a reclamantei.

Nadejda Rîmiș a remarcat că recolta, care ar fi generat profitul din prelucrarea suprafeței de 737,0902 ha - terenuri agricole și recoltarea produsului finit ca rezultat a cultivării plantațiilor agricole sezoniere ar constitui în mediu un profit de circa 4 000 lei per 01 ha pentru un an agricol. Pentru 3 ani, acest profit ar fi constituit în mediu 12 000 lei pentru 01 ha, iar pentru 737,0902 ha, venitul ar fi constituit suma de 8 845 082,40 lei. Suma de 8 845 082,40 lei este considerată de către reclamantă ca profit ratat, fiind imposibilă recoltarea și comercializarea producției agricole ceea ce ar fi constituit fructe industriale - produsele directe și periodice ale unui bun, obținute ca rezultat al intervenției reclamantei, cum ar fi recoltele de orice fel.

Reclamanta a evidențiat faptul că după desfacerea căsătoriei dintre foștii soți Rîmiș, de întreținerea și educația copiilor se ocupă Nadejda Rîmiș. Totodată, fiind îngrădită de accesul la proprietatea sa și obținerea unui venit suplimentar pentru a oferi copiilor un trai mai bun și suplimentar fiind nevoită să suporte cheltuielile litigiilor în care a antrenat-o Sergiu Rîmiș și Holscher Werner Bernhard consideră oportun încasarea sumei de 8 845 082,40 lei. Mai mult pe parcursul a zece ani de zile pârâții au obținut profitul în mărime de 100 % din prelucrarea terenurilor fără a partaja acest venit cu Nadejda Rîmiș.

Prin hotărârea din data de 27 septembrie 2019 a Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Nadejda Rîmiș împotriva ÎM „Opti-Agro” SRL, Holscher Werner Bernhard și lui Sergiu Rîmiș cu privire la încasarea venitulului ratat în mărime de 8 845 082,40 lei și a cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Nadejda Rîmiș în beneficiul statului taxa de stat neachitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 22 700 lei și în beneficiul ÎM „Opti-Agro” SRL cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 10 000 lei. (f.d. 231,242-254, vol. III)

Prin decizia din data de 07 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea de apel declarată de Nadejda Rîmiș, s-a casat integral hotărârea Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni din data de 27 septembrie 2019 cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță. (f.d. 76,77-79, vol.IV)

Prin încheierea din 26 august 2020 a Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni s-au atras în proces în calitate de intervenienți accesorii SRL „Rural Plus” și SRL „Vatrom Agro”. (f.d. 92, vol. IV)

La 20 octombrie 2020 Nadejda Rîmiș și-a completat temeiului și obiectului acțiunii, solicitând încasarea în mod solidar de la ÎM „Opti Agro” SRL, Holscher Werner Bernhard și Sergiu Rîmiș a profitului ratat pe perioada anilor 2017, 2018, 2019 în valoare de 1 587 062 lei, proporțional cotei-părți deținute de către aceasta ca rezultat al partajării averii comune dobândite în timpul căsătoriei cu Sergiu Rîmiș. (f.d. 122-125, vol.IV)

După rejudecarea cauzei Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni prin hotărârea din data de 17 martie 2021 a respins integral cererea de chemare în judecată înaintată de Nadejda Rîmiș împotriva ÎM „Opti-Agro” SRL, Holscher Werner Bernhard și lui Sergiu Rîmiș, intervenienți accesorii SRL „Rural Plus” și SRL „Vatrom Agro” cu privire la încasarea venitulului ratat, s-a încasat de la Nadejda Rîmiș în beneficiul statului taxa de stat neachitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 25 000 lei și în beneficiul ÎM „Opti-Agro” SRL cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 10 000 (zece mii) lei. (f.d. 235,246-253, vol. IV)

Curtea de Apel Bălți prin decizia din 23 iunie 2022 a respins apelul declarat de

către Nadejda Rîmiș, a menținut hotărârea din data de 17 martie 2021 a Judecătoreiei Edineț, sediul Dondușeni. (f.d. 161,162-169, vol.V)

Instanțele de judecată în temeiul art. 8, art. 9, art. 14, art. 512, art. 513, art. 514, art. 572, alin. (2), art. 602, alin. (1) și alin. (2), art. 610, alin. (1-3) și art. 666 din Codul civil, în vigoare la data de 01 martie 2019, au concluzionat că cererea de chemare în judecată depusă de către Nadejda Rîmiș privind încasarea în mod solidar de la ÎM „Opti-Agro” SRL, Holscher Werner Bernhard și Sergiu Rîmiș a venitului ratat este neîntemeiată.

La caz, instanțele de judecată au constatat că drepturile și obligațiile părților asupra terenurilor menționate rezultă din contractul de conlucrare din 23 februarie 2009 încheiat între Holscher Werner Bernhard și Sergiu Rîmiș în calitate de executor. Prin contactul menționat executorul s-a obligat să primească surse financiare pe contul său bancar, din care să procure terenuri agricole în regiunea Edineț, care să fie înregistrate pe numele lui Sergiu Rîmiș. După înregistrare toate terenurile să fie puse sub ipotecă în favoarea creditorului ipotecar Holscher Werner Bernhard. Totodată, părțile au convenit că toate terenurile procurate vor fi date în arendă la ÎM „Opti Agro” fără plată de arendă pe termenii prevăzuți de arendă.

La 07 aprilie 2015 între Holscher Werner Bernhard și Sergiu Rîmiș a fost încheiat contractul de ipotecă, prin care în baza contractelor de împrumut încheiate între părți creditorul ipotecar i-a acordat debitorului ipotecar Sergiu Rîmiș un împrumut în sumă de 82 300,00 euro, în scopul procurării terenurilor agricole.

Terenurile agricole cu suprafața totală de 737,0912 ha au avut statut de bunuri proprietate comună în devălmășie a soților, care prin hotărâre judecătorească s-au partajat între foștii soți, atribuindu-i-se Nadejdei Rîmiș în proprietate 368,5006 ha, ce constituie 1/2 cotă-parte din suprafața terenurilor în mărime de 737,0902 ha.

Instanțele de judecată au subliniat că, deși, terenurile au fost partajate în 1/2 cote-părți între soți, nu au fost partajate în natură și nu au fost anulate obligațiile contractuale ale Nadejdei Rîmiș prevăzute de contractul de conlucrare și cele de ipotecă.

Astfel, instanțele de judecată au conchis că Sergiu Rîmiș nu poate răspunde pentru profitul pretins a fi ratat de către Nadejda Rîmiș, deoarece situația lui de coproprietar în raport cu drepturile și obligațiile ce rezultă din dreptul de proprietate asupra terenurilor este similar celei a Nadejdei Rîmiș.

Totodată, instanțele de judecată au menționat că ÎM „Opti Agro” SRL nu are nici un fel de obligații față de Nadejda Rîmiș din motiv că toate terenurile procurate conform contractelor au fost date în arendă ÎM „Opti Agro” SRL fără plată de arendă, pe termenii prevăzuți de arendă. Astfel, instanțele de judecată nu au stabilit acțiuni delictuale ale ÎM „Opti Agro” SRL, care ar fi dus la cauzarea unui prejudiciu sub forma venitului ratat Nadejdei Rîmiș.

Referitor la pretențiile Nadejdei Rîmiș față de Holscher Wemer Bernhard instanțele de judecată au menționat că foștii soți Rîmiș au procurat terenurile aflate în litigiu pe banii lui Holscher Werner Bernhard, datorii care nu au fost rambursate, iar terenurile procurate au fost ipotecate, creditorul ipotecar Holscher Wemer Bernhard, care și-a realizat dreptul asupra terenurilor potrivit prevederilor contractelor de ipotecă.

Finalmente instanțele de judecată au concluzionat că Nadejda Rîmiș nu a demonstrat ce venit ar fi fost posibil să-l obțină, în cazul unui alt comportament a lui Sergiu Rîmiș sau altor acțiuni ale ÎM „Opti Agro” SRL și Holscher Wemer Bernhard

și care comportament sau acțiuni ar fi fost necesare ca să obțină venit din roadele proprietății sale. Nadejda Rîmiș, întemeindu-și acțiunea pe dreptul de proprietate urma să demonstreze că simpla deținere a dreptului de proprietate asupra terenurilor, i-ar fi adus profit, iar ea nu a obținut foloase din proprietatea sa, doar ca urmare a comportamentului ilicit a lui Sergiu Rîmiș sau ca urmare a acțiunilor ilicite ale ÎM „Opti Agro” SRL și Holscher Wemer Bernhard.

Subsecvent respingerii acțiunii instanțele de judecată în temeiul art. 82, art. 94, alin. (1), alin. (3), art. 96, alin. (1) și alin. (1¹) din Codul de procedură civilă au dispus încasarea de la Nadejda Rîmiș, care nu a avut câștig de cauză, cheltuielile de judecată în folosul statului sub formă de taxă de stat neachitată la depunerea cererii de chemare în judecată și în folosul ÎM „Opti Agro” SRL sub formă de cheltuieli pentru asistență juridică.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Nadejda Rîmiș, reprezentată de avocatul Daniela Moraru, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind încasarea în mod solidar a prejudiciului sub formă de venit ratat în mărime de 1 587 062 lei și a cheltuielilor de judecată. (f.d. 183-192, vol.V)

În motivarea recursului Nadejda Rîmiș, reprezentată de avocatul Daniela Moraru, a reiterat circumstanțele de fapt menționate în cererea de chemare în judecată, totodată a menționat că instanțele de judecată au încălcat esențial și aplicat eronat normele de drept material și procedural. Instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței de fond, în limitele cererii de apel, s-a expus superficial asupra legalității acesteia în baza apelului declarat. Instanța de apel nu a analizat probele care au fost administrate, nu a stabilit împrejurările de fapt esențiale, nu a evocat normele substanțiale și procedurale incidente și aplicarea lor în speță, iar soluția rămâne nesusținută și pur formală.

Reclamanta a menționat că instanța de fond și de apel incorect au reținut că soții Rîmiș au avut obligații izvorâte din contractul de conlucrare, ori atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel Nadejda Rîmiș a declarat că Sergiu Rîmiș a semnat acest contract în anul 2009, fără acordul soției, însă acest argument nu a fost luat în considerație. Sergiu Rîmiș era în drept de a dispune și de a hotărî modul de folosire a terenurilor agricole doar în partea ce ține de 1/2 cotă parte din proprietatea comună, iar Nadejda Rîmiș nu și-a dat acordul de a transmite în arendă gratuită terenurile agricole ce îi aparțin.

La fel a mai menționat că instanța de apel greșit a constatat că dreptul de proprietate a acesteia asupra 1/2 cotă parte din terenurile agricole nu este înregistrat pe numele acesteia, deoarece la materialele dosarului există probe prin care se confirmă că Nadejda Rîmiș este unicul proprietar al terenurilor agricole partajate, fiind efectuate modificări în Registrul bunurilor imobile.

Astfel, determinarea incompletă de către instanțele de judecată a circumstanțelor importante pentru soluționarea cauzei a dus la stabilirea eronată sau incompletă a obiectului probațiunii și evident la soluționarea greșită a cauzei.

În conformitate cu art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 23 iunie 2022, expediată Nadejdei Rîmiș, prin intermediul oficiului poștal la 21 iulie 2022, iar avocatului Daniela Moraru, prin intermediul poștei electronice la 22 iulie 2022. (f.d.170, vol.V)

Potrivit avizului de recepție anexat la fila dosarului 173 Nadejda Rîmiș a recepționat copia deciziei instanței de apel la data de 28 iulie 2022.

Nadejda Rîmiș, reprezentată de avocatul Daniela Moraru, în termen, la 21 septembrie 2022 a expediat în adresa Curții Supreme de Justiție recursul motivat asupra deciziei din data de 23 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către Nadejda Rîmiș, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Nadejda Rîmiș asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, Colegiul reține că argumentele invocate de către recurentă nu

pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Nadejda Rîmiș, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Nadejda Rîmiș, reprezentată de avocatul Daniela Moraru, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Nadejda Rîmiș, reprezentată de avocatul Daniela Moraru, împotriva deciziei din data de 23 iunie 2022 a Curții de Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas